

[Sędzia Przewodniczący Rządzińska Bożena 00:02:12.768]

Uzasadnienie w sprawie III Ca 19/19. Początek uzasadnienia. Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 listopada 2018 r. Sąd Rejonowy w Zgierz oddalił powództwo C. P. skierowane przeciwko (...) Bank Spółce Akcyjnej z siedzibą we W., zasądził od C. P. na rzecz (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 1.000 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu, nie obciążył C. P. kosztami procesu w pozostałym zakresie i nie obciążył C. P. nieuiszczonymi kosztami sądowymi. Uzasadniając opisane rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 22 lutego 2017 r. C. P. zawarł z ero..., z (...) Bankiem S.A. umowę pożyczki na okres od 22 lutego 2017 r. do 13 marca 2025 r. na kwotę 31.925 zł i 13 gr płatnej w ratach. W § 2 ustęp 7 pożyczkobiorca zobowiązał się, że kwota jego dochodów wskazanych we wniosku kredytowym będzie co miesiąc przekazywana przez świadczeniodawcę na dowolny rachunek w (...) Banku S.A., którego pożyczkobiorca jest posiadaczem lub współposiadaczem. W przypadku, gdy dochody pożyczkobiorcy nie będą przekazywane zgodnie z warunkami określonymi wyżej przez 2 kolejne miesiące, bank od następnego miesiąca zastosuje podwyższone oprocentowanie nominalne, czyli z 8% do 10%. Wpływ emerytury powoda na rachunek bankowy w (...) Banku S.A. był warunkiem obniżenia oprocentowania kredytu. Zdolność kredytowa klienta ubiegającego się o udzielenie pożyczki jest weryfikowana na podstawie danych z Biura (...), przedstawionego przez klienta dokumentu dochodowego oraz zobowiązań jakie posiada klient. Pismem z dnia 16 czerwca 2017 r. bank poinformował powoda, iż z powodu niewywiązywania się z warunków umowy, to jest braku wpływu od dnia 13 czerwca 2017 r. świadczenia emerytalnego na rachunek bankowy przewidziany umową, obowiązuje oprocentowanie w wysokości 10% rocznie, zatem rata kredytu wzrosła. Powód przed zawarciem przedmiotowej umowy pożyczki w (...) Bank S.A. miał zobowiązania w (...) Bank S.A. na kwotę 70.000 zł oraz w (...) -u na kwotę około 30.000 zł. Przed zawarciem umowy pożyczki miał kłopoty ze zdrowiem, bowiem uległ wypadkowi, jest osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym. W ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy rozważył żądanie pozwu na gruncie przepisów art. 23, 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. uznając, że powód nie wykazał, aby działanie banku polegające na udzieleniu pożyczki w sytuacji przyjęcia za wiarygodną deklaracji powoda o dochodach na poziomie 20 zł miesięcznie doprowadziło do naruszenia dobra osobista, osobistego w postaci zdrowia powoda. Depresja jaką akcentował powód nie została medycznie udokumentowana, Sąd uznał, że działanie banku nie było bezprawne. Powód zapoznał się z treścią umowy, podpisał ją i nie zaakceptował ostatecznie jej warunków, od których zależne było niższe oprocentowanie, bowiem nie chciał przenieść rachunku do Euro Banku. Sąd Rejonowy rozważył także podstawę roszczenia powoda w oparciu o przepis art. 444 § 1 k.c. w zw. z art. 445 k.c., jednak skonstatował, że nie sposób wywieść odpowiedzialności banku na podstawie art. 430 k.c., której przypisanie pozwanemu dopiero skutkować mogłoby uznaniem żądania pozwu jako uzasadnione w sytuacji spełnienia przesłanek w postaci bezprawności i zawinienia, co jednak w sprawie nie zostało wykazane. Natomiast oparcie powództwa na podstawie prawa materialnego w postaci artykułu 5 k.c. nie jest dopuszczalne. Żądanie odszkodowania na podstawie art. 415 k.c., ewentualnie artykułu 471 k.c. także nie zostało udowodnione. Skoro pozwany podpisując umowę pożyczki zgodził się na uzależnienie wysokości oprocentowania od utrzymywania rachunku bankowego w (...) Bank S.A., na który miała wpływać jego emerytura jako stały dochód, a warunku tego nie spełnił, to trudno upatrywać bezprawności działania banku w podwyższeniu oprocentowania zgodnie z umową i przypisaniu bankowi nienależytego wykonania umowy. O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podsta..., artykułu 102 k.p.c. częściowo zwalniając powoda od obowiązku ich poniesienia, mianowicie ponad kwotę 1.000 zł na rzecz pozwanego. Apelację od opisanego rozstrzygnięcia wywiódł powód zaskarżając wyrok w całości. Skarżący nie formułując zarzutów domagał się sprawiedliwego wyroku, prawidłowego rozpoznania sprawy, nieprzenoszenia z pozwanego na niego winy za udzielenie pożyczki, mimo braku zdolności kredytowej. W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. Sąd Okręgowy zważył co następuje. Apelacja nie jest zasadna. Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w przedmiocie procesu, art. 227 k.p.c., nie są obarczone błędem i znajdują oparcie w materiale dowodowym zgromadzonym w toku postępowania. Sąd Okręgowy przyjmuje zatem wskazane ustalenia za własne dzielając również ich ocenę jurydyczną przeprowadzoną w zgodzie z dyrektywami zawartymi w art. 233 § 1 k.p.c. Skarżący wprawdzie nie sformułował zarzutów naruszenia tak prawa procesowego, jak i materialnego, ale z treści wywiedzionego środka zaskarżenia należy wnioskować, że upatruje bezprawnego działania pozwanego w udzieleniu pożyczki, mimo braku zdolności kredytowej po stronie

powoda, która to sytuacja doprowadziła skarżącego do utraty zdrowia i do powstania depresji. Domagał się więc zadośćuczynienia za krzywdę wywołaną rozstrojem zdrowia w kwocie 10.000 zł oraz odszkodowania w kwocie 3.180 zł powstałej na skutek podniesienia oprocentowania pożyczki z 8 do 10%. Sąd Rejonowy prawidłowo rozważył możliwe podstawy prawne żądania pozwu zasadnie przyjmując, że żadnego z roszczeń powód nie udowodnił. Bank ocenił na podstawie deklaracji złożonej przez powoda jego zdolność kredytową i udzielił pożyczki z niższym oprocentowaniem pod warunkiem, że powód będzie utrzymywał u pozwanego rachunek, na który będą wpływać stałe dochody, w przypadku powoda była to emerytura. Powód jednak nie zaakceptował takich umownych warunków, czym wywołał skutek w postaci podwyższenia oprocentowania. W tych okolicznościach Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że pozwanemu nie sposób zarzucić nienależytego wykonania umowy na gruncie art. 471 k.c., bezprawności, czy zawinienia, co skutkować mogłoby odpowiedzialnością odszkodowawczą. Zapis deklaracji wskazujący na utrzymanie miesięczne w kwocie 20 zł jest oczywiście irracjonalny i trudno wyważyć czy był efektem pomyłki, czy zamierzonego działania, jednakże z materiału dowodowego jasno wynika, że powód samodzielnie podejmował decyzję o pożyczce, miał doświadczenie kredytowe, bowiem posiada już zadłużenie, które regulował za pomocą zaciąganych na nowo zobowiązań. Przedmiotowa umowa była czytelna, zawierała jasno sprecyzowane uregulowania, powód miał szansę zapoznać się z nią także w domu i ewentualnie od niej odstąpić. Materiał dowodowy nie wskazuje w żadnej mierze, aby powód działał pod wpływem nacisku ze strony pozwanego banku. Sąd Rejonowy prawidłowo także rozważył podstawę odpowiedzialności pozwanego w oparciu o konstrukcję prawa materialnego w postaci artykułu 23, 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. i artykułem 430 k.c., nie dopatrując się naruszeń dobra osobistego powoda. Akcentowana przez skarżącego choroba pod postacią depresji, wywołana w jego ocenie działaniami pozwanego, nie została ani udokumentowana medycznie, ani wykazana dowodowo opiniami biegłych w toku postępowania przed Sądem I Instancji. Twierdzenia powoda zatem o naruszeniu dobra osobistego w postaci zdrowia należy ocenić jako gołosłowne, gdyż brak jest w sprawie dowodów na okoliczność związku przyczynowo - skutkowego między obecnym stanem zdrowia powoda a działaniami pozwanego banku. Co więcej, brak dowodów nawet na okoliczność tego stanu zdrowia, a tym bardziej na okoliczność jego rozstroju. Ponadto, gdy chodzi o roszczenia majątkowe związane z naruszeniem dóbr osobistych, ustawa odsyła do reguł ogólnych dotyczących zasad przyznawania odszkodowania lub zadośćuczynienia, zdanie 2 § 1 artykuł 24 k.c. i § 2 tegoż przepisu. Oznacza to, że w przypadku żądania zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dobra osobistego przesłanką konieczną jest stwierdzenie winy po stronie osoby odpowiedzialnej w świetle artykułu 448 k.c. W konsekwencji należy przyjąć za Sądem Rejonowym, że roszczenie odszkodowawcze powoda nie znajduje podstawy prawnej ani na gruncie odpowiedzialności kontraktowej banku, to jest art. 471 k.c., ani odpowiedzialności deliktowej, to jest art. 415 k.c. i art. 430 k.c. Co więcej, skarżący nie wykazał żadnej przesłanki wynikającej z przywołanych regulacji prawnych, w tym bezprawności, winy, szkody, czy wreszcie związku przyczynowego między wskazanymi elementami. Przedstawione okoliczności w badanej sprawie czynią uprawniony wniosek, że nie doszło do naruszenia dobra osobistego powoda w postaci utraty zdrowia i nie zrealizowały się przesłanki warunkujące przyznanie zadośćuczynienia w oparciu o przepis art. 448 k.c. Pozwany obalił domniemanie bezprawności naruszenia dóbr osobistych, które miało być skutkiem ustalonych okoliczności, albowiem udzielając pożyczki działał w granicach prawa. W tym stanie rzeczy wyniki kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia prowadzą do wniosku o jego zgodności z prawem w zakresie należności głównej. Natomiast zasadnym okazał się zarzut dotyczący obciążenia powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w wysokości 1.000 zł w sytuacji wypełnienia przesłanek z artykułu 102 k.p.c. w całości. W ocenie Sądu Okręgowego, w ustalonych okolicznościach badanej sprawy, zarówno sytuacja majątkowa skarżącego, jak i fakty związane z postępowaniem uzasadniają pełne odstąpienie od obciążenia go kosztami należnymi stronie pozwanej. Powód subiektywnie przekonany o słuszności swojego roszczenia, zgodnego w jego ocenie z zasadami współżycia społecznego, działał w poczuciu krzywdy nie racjonalizując żądania na gruncie obowiązującego prawa. W badanym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe z punktu widzenia ocen dokonywanych z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego, a także silniejszej ekonomicznie pozycji pozwanego jako profesjonalnego podmiotu. Wobec częściowego uwzględnienia apelacji zaskarżone orzeczenie wymagało zmiany na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zakresie kosztów postępowania. W pozostałej części apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w odwołaniu do zasady słuszności wyrażonej w artykule 102 k.p.c. z argumentacją przedstawioną powyżej. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu na rzecz powoda w postępowaniu apelacyjnym przyznano na rzecz

ustanowionej w postępowaniu przed Sądem II Instancji adwokat M. O. [f 00:14:27.704] w kwocie 2.214 zł brutto na podstawie par. 8 pkt. 5 w związku z par. 16 ust. 1 pkt. 1 i par. 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, Dz. U. z 2016 r., poz. 1714 ze zmianami.

[koniec 00:14:58.000]